

Luovan työn tekijät ja yrittäjät

Sivistysvaliokunnalle

ASIA KESKEYTTÄMIS- JA ESTOMÄÄRÄYKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA AIHEUTUVIEN KULUJEN KORVAAMINEN (Tekijäl 60 f §) – TÄYDENTÄVÄ LAUSUNTO LAKIVALIOKUNNAN 29.1.2015 PÄIVÄTYN LAUSUNNON JOHDOSTA (LaVL 22/2014 vp)

Lakivaliokunta esittää, että SiV huomioi kulukysymyksen osalta hallituksen esityksessä esitetyt välittäjän oikeusturvasyyt sekä sen, että kulut eivät saa muodostua oikeudenhaltijoiden kannalta kohtuuttomiksi, jotta uudistuksen tavoite ei vesity. Pyydämme kunnioittavasti saada täydentää lausuntoamme seuraavasti:

LAUSUNTO **Käytäntö osoittaa, että ainoa keino varmistaa täytäntöönpanokulujen kohtuullisuus sekä välittäjän että estomääräystä hakeneen oikeudenhaltijan kannalta, on säätää ne välittäjän vastuulle.**

Suomessa Elisa Oyj, TeliaSonera Finland Oyj ja DNA Oy ovat oikeuden määräyksellä estäneet pääsyn The Pirate Bay –palveluun. Elisa Oyj:n ilmoituksen mukaan DNS- ja IP-osoite-estoina toteutetun määräyksen täytäntöönpanokulut sille olivat noin 10 000 euroa. DNA ja Sonera esittivät oikeudessa estomääräysprosessin yhteydessä, että määräyksen kustannukset olisivat niiden kannalta kohtuuttoman suuret mutta eivät täsmentäneet lukuja. Käräjäoikeus katsoi, että oikeudessa esitetyn näytön ja todistajankertomusten perusteella ei ollut uskottavaa, että vaadittuja toimenpiteitä voitaisiin pitää ISP:n kannalta kohtuuttomana, ja antoi estomääräyksen.

Määräyksen täytäntöönpanoa ulosottovirastolta hakiessa DNA ja Sonera esittivät kumpikin miljoonan euron vakuusvaatimuksen. Miljoonan euron katsottiin kattavan sekä määräyksen täytäntöönpanosta aiheutuvat kulut että mahdollisen vahingon. Ulosottovirasto asetti vakuuden suuruudeksi 250 000 euroa / internetoperaattori, mistä hakijoina olevat oikeudenhaltijat valittivat.

- Lopulta Helsingin hovioikeus¹ asetti vakuuden suuruudeksi 80 000 euroa / internet-operaattori todeten, että vakuuden suuruudessa ei tule huomioida mahdollisia sivullisvahinkoja vaan ainoastaan internet-operaattorille määräyksestä mahdollisesti aiheutuvat suorat kulut.

---

¹ HHO 29.5.2013 tekemä päätös Nro 1481 ulosottovalitusasiassa U 12/3081

DNA esitti hovioikeudessa, että sille aiheutui määräyksen täytäntöönpanosta suoria kuluja 14 500 euroa, jotka koostuivat lähinnä sisäisestä ja ulkoisesta tiedotuksesta, asiantuntijoiden suunnittelutyöstä, asiakaspalvelutyöstä sekä menetetyistä asiakkaista.

- Lisäksi DNA esitti, että määräys aiheutti sille 1500 euroa kuukaudessa ylläpitokuluja, joten hovioikeuden käsittelyvaiheessa toukokuuhun 2013 mennessä DNA:n täytäntöönpanokulut olivat sen oman ilmoituksen mukaan 24 500 euroa.

Hovioikeus totesi, että vakuuden oikea ja riittävä määrä on vaikeasti arvioitavissa. Hovioikeus totesi lisäksi, että DNA ei ollut esittänyt mitään selvitystä kuluväitteidensä tueksi vaan kulut perustuivat sen omaan ilmoitukseen oman henkilökuntansa käytöstä.

Myös muualla Euroopassa internetoperaattorit ovat esittäneet suuria kuluarvioita, joita ei kuitenkaan ole näytön puutteessa ja asiantuntijalausuntojen perusteella pidetty uskottavina. Ainoa taho, joka tietää todelliset kulut ja voi esittää niistä näyttöä, on internetoperaattori itse. Internetoperaattorit voivat myös kontrolloida niille aiheutuvien kulujen määrää, mikä käy ilmi DNA:n hovioikeudelle esittämistä kuluperusteista.

Täytäntöönpanokulut myös vaihtelevat tapauskohtaisesti riippuen määräyksen kohteena olevasta sivustosta, käytetystä tekniikasta sekä lisäksi internetoperaattorin käytettävissä olevista resursseista ja kapasiteetista. EUT:n UPC Telekabel –tuomion mukaan määräyksen kohtuullisuus välittäjän kannalta turvataan nimenomaan jättämällä sille riittävästi liikkumavaraa päätöksen täytäntöönpanossa.

- Kun täytäntöönpanokulut ovat välittäjän vastuulla, etsii se aina kustannustehokkaimman tavan toteuttaa määräys.
- Lisäksi internetoperaattori voi esittää väitteitä täytäntöönpanokulujen suuruudesta jo estomääräysprosessin aikana, jolloin tuomioistuimien voi ottaa ne huomioon kohtuullisuusharkinnassa.
- Sensijaan, jos lain mukaan hakijana oleva oikeudenhaltija vastaa täytäntöönpanokuluista, ei niiden suuruus tule tuomioistuimen kohtuullisuusharkinnan piiriin estomääräysprosessissa.
- Internet-operaattori voi esittää mielivaltaisen laskun vasta täytäntöönpanovaiheessa tai sen jälkeen, jolloin mahdollinen erimielisyys kulujen määrästä joudutaan ratkaisemaan erillisessä prosessissa.
- Lisäksi, jos täytäntöönpanokulut ovat oikeudenhaltijan vastuulla, ei internet-operaattorilla ole erityistä intressiä etsiä kustannustehokkainta toteutustapaa.

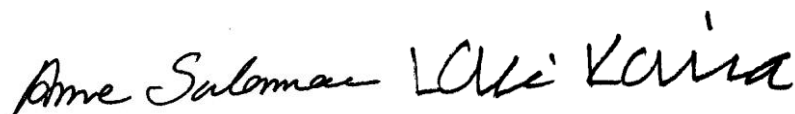
Näin ollen täytäntöönpanokulujen määrän haarukka on kotimaisen oikeuskäytännön perusteella 10 000 – 80 000 euroa per internetoperaattori per DNS + ip-osoite-estomääräys. Yhden sivuston estoa on haettava vähintään kolmelta suurimmalta internetoperaattorilta (Elisa, Sonera ja DNA), jotta eston vaikutus on riittävä.

Lisäksi on otettava huomioon oikeudenhaltijoiden omat kulut. Esimerkiksi The Pirate Bay –asiassa olivat n. 11 000 euroa, jotka koostuivat käräjäoikeuden hakemusmaksusta, ulosottoviraston täytäntöönpanomaksusta, näytönkeruusta ja tallentamisesta (2 x ulkoiselta palveluntarjoajalta tilattu tekninen näyttöpaketti noin 5 000 euroa / kpl) sekä oikeudenhaltijoiden selvityksestä ja luetteloimisesta. Tässä summassa ei ole mukana erikoistuneen lakimiehen palkkiokuluja. Teknistä näyttöpakettia on päivitettävä vähintään estomääräystä uusiessa.

Olisi kohtuutonta oikeudenhaltijoille, että hakemuksesta niille aiheutuvien huomattavien kulujen lisäksi ne veloitettaisiin vielä maksamaan jokaisen internetoperaattorin täytäntöönpanokulut, joiden suuruuteen oikeudenhaltijat eivät voi vaikuttaa tai joiden suuruutta ne voisivat edes ennakoida.

Muilta osin viittaamme ja yhdyimme TTVK ry:n 4.2.2015 päivättyyn täydentävään lausuntoon.

Helsingissä 5.2.2015

Anne Salomaa
Puheenjohtaja

Lauri Kaira
Projektinjohtaja